

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, povodom zahtjeva K. t. d. I. d.o.o., N. V., T. I. M. 1, koji zastupa punomoćnica P. V., odvjetnica u O., M. T. 79/I, radi ocjene zakonitosti općeg akta, na sjednici dana 29. travnja 2014.

p r e s u d i o j e

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Podnositelj je Ustavnom sudu Republike Hrvatske dana 17. lipnja 2011. podnio prijedlog za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom odredbe članka 2. stavka 1., 2. i 3. i članka 7. stavka 1. Odluke o obavljanju pogrebnih poslova na području Grada R. (Službene novine Primorsko-goranske županije broj 32/04.). Prijedlog je podnesen temeljem odredbe članka 38. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 49/02. – pročišćeni tekst).

Rješenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-II-3224/11 od 5. ožujka 2012. navedeni predmet ustupljen je na rješavanje ovom Sudu.

Podnositelj smatra da su osporene odredbe u suprotnosti s odredbom članka 3. stavka 10. Zakona o komunalnom gospodarstvu jer prijevoz umrle osobe definiraju drugačije od zakona. Navodi da Zakon pod prijevozom pokojnika podrazumijeva preuzimanje i prijevoz umrle osobe od mjesta smrti do mrtvačnice na groblju ili krematoriju, dok osporene odredbe posebno definiraju pojmove preuzimanja umrlih osoba te prijevoza /prijenosa umrlih osoba. Smatra da je riječ o dva sadržaja koja zajedno čine komunalnu uslugu prijevoza pokojnika te da se ne bi smjeli razdvajati niti ponaosob definirati, a naročito ne propisivati različite uvjete za njihovo obavljanje. Ističe da na temelju ovih odredbi Komunalno društvo „K.“ d.o.o. temelji svoje djelovanje tako da isključivo obavlja poslove preuzimanja pokojnika čime je u favoriziranom položaju u odnosu na ostale osobe na tržištu. Predlaže da Sud osporene odredbe ukine.

Odgovarajućom primjenom odredbe članka 32. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10. i 143/12.) sud je zahtjev dostavio na očitovanje donositelju odluke.

Gradsko vijeće Grada R. podneskom od 25. veljače 2014. očitovalo se o podnesenom zahtjevu i predložio da Sud zahtjev odbije.

Zahtjev nije osnovan.

Odluku o obavljanju pogrebnih poslova na području Grada R. donijelo je Gradsko vijeće Grada R. na sjednici 30. rujna 2004. godine. Odluka je donesena pozivom na odredbe članka 19. i 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 33/01. i 60/01.) te članka 3. i 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine, broj 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04. i 110/04.).

Osporene odredbe glase:

Članak 2.

Preuzimanje svih osoba umrlih na području grada obavlja Komunalno društvo „Kozala“ d.o.o. Rijeka (u daljnjem tekstu: komunalno društvo).

Pod poslovima preuzimanja umrle osobe iz stavka 1. ovog članka, razumijeva se preuzimanje umrle osobe od mjesta smrti i prijevoz umrle osobe do rashladnog uređaja te smještaj u rashladni uređaj.

Ako umrlu osobu iz stavka 1. ovog članka, radi prijevoza do mjesta ukopa na groblju izvan područja grada preuzme pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje pogrebnih poslova, ista je dužna podmiriti troškove preuzimanja umrle osobe od mjesta smrti do rashladnog uređaja „Kozala“ kao i troškove smještaja do dana preuzimanja.

Članak 7.

Pod poslovima prijevoza/prijenosa umrle osobe razumijeva se preuzimanje umrle osobe iz rashladnog uređaja i prijevoza/prijenosa umrle osobe do mjesta ukopa – mrtvačnice ili do mjesta kremiranja.

Obavljanje komunalnih djelatnosti uređeno je Zakonom o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine, broj 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04., 110/04., 178/04., 38/09., 79/09., 49/11.). U smislu tog Zakona pod komunalnim gospodarstvom podrazumijeva se obavljanje komunalnih djelatnosti, a naročito pružanje komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe te financiranje, građenje i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području općina, gradova i Grada Z. kao i županija kada je to određeno tim Zakonom.

Prema odredbi članka 2. ovog Zakona komunalne djelatnosti obavljaju se kao javna služba, pri čemu su jedinice lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti obvezne osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti, održavanje objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti, osigurati obavljanje komunalnih djelatnosti na načelima održivog razvoja i osigurati javnost rada.

Odredbom članka 3. propisano je što se u smislu tog Zakona smatra komunalnom djelatnošću. Prema odredbi članka 3. stavka 1. točke 9. Zakona komunalnom djelatnosti smatra se održavanje groblja i krematorija te prijevoz pokojnika.

Navedena djelatnost utvrđena je komunalnom djelatnošću odredbom članka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine, broj 82/04.). Ustavni sud Republike Hrvatske rješenjem broj U-I-2777/04 od 8. studenog 2005. (Narodne novine, broj 138/05.) ocijenio je da ova odredba nije u suprotnosti s Ustavom.

Prema odredbi članka 3. Zakona o komunalnom gospodarstvu pod prijevozom pokojnika razumijeva se preuzimanje i prijevoz umrle osobe od mjesta smrti do mrtvačnice na groblju ili krematoriju.

Radi trajnog i kvalitetnog obavljanja komunalnih djelatnosti jedinice lokalne samouprave mogu osnovati trgovačko društvo i javne ustanove, odnosno službu – vlastiti pogon, ili te poslove mogu na temelju ugovora o koncesiji, odnosno ugovora o povjeravanju komunalnih poslova povjeriti pravnim i fizičkim osobama (članak 4. stavak 1. Zakona).

Komunalne djelatnosti za koje se može steći pravo obavljanja na temelju koncesije taksativno su navedene odredbom članka 11. stavka 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu, a prema odredbi stavka 2. ovog članka Zakona predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje koje od utvrđenih komunalnih djelatnosti će se obavljati dodjeljivanjem koncesija.

Obavljanje komunalne djelatnosti prijevoza pokojnika prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu može se obavljati na bilo koji od zakonom propisanih načina, o čemu odlučuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Predstavničko tijelo Grada R. Odlukom o obavljanju pogrebnih poslova na području Grada R. utvrdilo je način obavljanja pogrebnih poslova na svojem području. Pri tome se pod obavljanjem pogrebnih poslova u smislu te Odluke razumijeva preuzimanje i prijevoz/prijenos umrle osobe na području grada od mjesta smrti do mrtvačnice na groblju ili krematoriju te ukop pokojnika.

Obavljanje pogrebnih poslova Odlukom je uređeno na način da Komunalno društvo „K. d.o.o. R. preuzima sve osobe umrle na području Grada. Pod preuzimanjem pokojnika razumijeva se preuzimanje umrle osobe od mjesta smrti i prijevoz te osobe do rashladnog uređaja i smještaj u rashladni uređaj. Radi obavljanja poslova preuzimanja pokojnika Komunalno društvo „K.“ dužno je u, smislu odredbe članka 6. Odluke, posjedovati specijalno vozilo s opremom za preuzimanje umrle osobe, rashladni uređaj s odgovarajućom opremom za smještaj umrle osobe, osigurati prostor opremljen za smještaj osobe umrle od zarazne bolesti i osigurati najmanje 4 zaposlena radnika s odgovarajućom odjećom i potrebnom zaštitnom opremom. Prema odredbi članka 7. stavka 2. Odluke poslove preuzimanja umrle osobe iz rashladnog uređaja i prijevoza/prijenosa umrle osobe do mjesta ukopa – mrtvačnice ili do mjesta kremiranja, za umrlu osobu koja se ukopa na groblju Grada, obavlja Komunalno društvo „K.“.

Iz navedenih odredbi Odluke proizlazi da je na području Grada R. predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, obavljanje komunalne djelatnosti prijevoza pokojnika na svom području povjerilo Komunalnom društvu „K.“. Određivanje obavljanja komunalne djelatnosti od strane trgovačkog društva koje

je u vlasništvu jedinice lokalne samouprave utemeljeno je na odredbi članka 4. stavka 1. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Osporenom odredbom članka 2. stavka 3. Odluke, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave propisalo je mogućnost prijevoza pokojnika na svom području od strane druge pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje pogrebnih poslova, u situacijama kada je mjesto ukopa na groblju izvan područja jedinice lokalne samouprave. Time je prijevoz pokojnika radi ukopa na groblju izvan područja Grada R. omogućen i drugim osobama (pravnim i fizičkim) koje su registrirane za obavljanje pogrebnih poslova.

Kako je riječ o komunalnoj djelatnosti koja se obavlja u javnom interesu, to isticanje podnositelja zahtjeva da osporene odredbe izravno favoriziraju KD „K.“ d.o.o. nisu osnovane, budući da se ne radi o djelatnosti koja se obavlja na slobodnom tržištu.

Iz navedenih razloga, temeljem odredbe članka 86. Zakona o upravnim sporovima, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu 29. travnja 2014.